

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

**SUPREME COURT
OF JUSTICE**

Nr. 230
din 3 octombrie 2024

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușeanu, 28

Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află cauza de contencios administrativ nr. 3-23/24, inițiată în urma contestației depuse de Veronica Cupcea împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 14 din 28 mai 2024 „cu privire la evaluarea reluată a Veronicăi Cupcea, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii”.

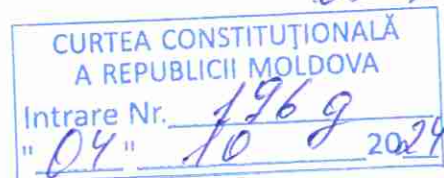
La data de 17 septembrie 2024, avocatul Iurie Mărgineanu a înaintat o cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 5 din Legea alin. (1) lit. b) nr. 26 din 10 martie 2022.

Anexă:

1. Sesizarea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Încheierea din 3 octombrie 2024 a Curții Supreme de Justiție.

Președinte interimar
al Curții Supreme de Justiție

Stela Procopciuc

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004, Republica Moldova

**Sesizare privind excepția de neconstituționalitate
a prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 26 din 10.03.2022 privind unele
măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de
autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

MĂRGINEANU Iurie, mun. Chișinău,

în interesele reclamantei, CUPCEA Veronica

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun.

Prin decizia Comisiei de evaluare nr. 14 din 11 ianuarie Veronica Cupcea, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor a fost evaluată negativ.

La 06 februarie 2023, Veronica Cupcea a formulat o acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei Comisiei de evaluare nr. 14 din 11 ianuarie 2023 privind candidatura Veronicăi Cupcea, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor și dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatei de către Comisie.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 august 2023, Dosarul nr. 3-10/23, 2-23018164-01-3-06022023, s-a admis acțiunea în contencios administrativ și s-a anulat decizia nr. 14 din 11 ianuarie 2023 cu privire la candidatura Veronicăi Cupcea, candidat la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor și Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor, și s-a dispus reevaluarea candidatei Veronica Cupcea de către Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Prin Decizia nr. 14 din 28 mai 2024 cu privire la evaluarea reluată a Veronicăi CUPCEA, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și Colegiul pentru selecția și cariera judecătorilor, Comisia a decis în temeiul art. 14 alin. (8) lit. b) și alin. (10) din Legea nr. 26/2022, în temeiul art. 8 alin. (1), (2) lit. c), alin. (4) lit. a) și b) și alin. (5) lit. b), c), d) și f) și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, că candidata nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriilor de integritate etică și financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

La data de 13 august 2024 Curtea Supremă de Justiție a înregistrat cererea de chemare în judecată prin care a fost contestată Decizia nr. 14 din 28 mai 2024 cu privire la evaluarea reluată a Veronicăi CUPCEA.

C. Obiectul sesizării

Prevederile art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 26 din 10.03.2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, referitor la textul „membri – la propunerea partenerilor de dezvoltare, aprobați cu votul a 3/5 din deputații aleși”.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție.

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

- (1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.
- (2) Nici o persoană particulară, nici o parte din popor, nici un grup social, nici un partid politic sau o altă formațiune obștească nu poate exercita puterea de stat în nume propriu. Uzurparea puterii de stat constituie cea mai gravă crimă împotriva poporului.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 39

Dreptul la administrare

- (1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.
- (2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.
[...]

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție.

Potrivit prevederilor art. 5 alin. (1) Legea nr. 26 din 10.03.2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Comisia de evaluare este formată din 6 membri desemnați după cum urmează:

- a) 3 membri cetățeni ai Republicii Moldova – la propunerea fracțiunilor parlamentare, cu respectarea reprezentării proporționale a majorității și a opoziției, aprobați cu votul a 3/5 din deputații aleși;
- b) *3 membri – la propunerea partenerilor de dezvoltare, aprobați cu votul a 3/5 din deputații aleși.*

Necesită a fi observat, că deținerea cetățeniei Republicii Moldova de către membrii propuși de partenerii de dezvoltare, nu este reglementată ca fiind obligatorie.

Componența comisiei de evaluare, instituite în rezultatul punerii în aplicare a prevederilor legale, constituționalitatea cărora este criticată, atestă faptul că membrii propuși de partenerii de dezvoltare sunt în exclusivitate cetățeni străini, iar cu referire la alte situații similare¹, s-a recurs la utilizarea de către partidul de guvernare a atribuțiilor Președinției în domeniul acordării cetățeniei, în fraudarea exigențelor constituționale de exercitare a suveranității de către poporul Republicii Moldova.

Statutul special al comisiei de evaluare, definit de Legea nr. 26 din 10.03.2022, prin care se autorizează ingerința în viața privată și statutul constituțional al titularilor mandatului de judecător cu impact de carieră, în interes public, reprezintă în esență **autorizarea unor entități și persoane străine de a influența și participa la realizarea obiectivelor de politică internă**, la caz, reforma justiției cu impact direct în privința puterii judecătorești.

Scopul urmărit prin instituirea procedurilor de evaluare extraordinară a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, în cumul cu statului special atribuit de lege Comisiei de evaluare, în virtutea căruia Comisia deține calitatea de unică autoritate investită cu atribuții excepționale de a iniția procedura de evaluare cu impact de carieră pentru judecători și procurori, de a exercita investigarea circumstanțelor individuale ale candidatului și de a

¹ Decretul Președintelui RM nr. 1257 din 21/12/2023, publicat în MO nr. 497 art.885 din 23/12/2023, Hot. Parlamentului nr. 427 din 22/12/2023, publicată în Monitorul Oficial nr.498-501, art.889 din 28/12/23; Decret nr. 697 din 11/11/2022, publicat 18/11/2022, hot. Guv., nr. 816 din 30/11/2022;

face concluzii motivate pe marginea corespunderii subiectului evaluat criteriilor de evaluare, circumscriu regimul juridic al activității Comisiei de evaluare.

În acest sens, reținând sarcinile și competențele extraordinare atribuite Comisiei de evaluare, inclusiv autorizarea intervențiilor în sistemului garanțiilor constituționale, Comisiei de evaluare acționează în raport cu subiecții evaluării, cât și terți în regim de putere publică, iar **funcțiile de membru al comisiei de prevetting dețin aceeași natură juridică a regimului de putere publică, adică sunt funcții publice.**

Conform prevederilor art. 39 din Constituție, „*dreptul la administrarea treburilor publice*”, se recunoaște persoanei fizice cetățean al Republicii Moldova, motiv din care prevederile legale prin care se autorizează realizarea unui interes public de către cetățeni străini sau structuri constituirea cărora este influențată de către entități străine, identificate de lege potrivit criteriilor de contribuție financiară sau altele la realizare „reformei în domeniul justiției”, urmează a fi analizate prin prisma art. 1 alin. (3), art. 2, art. 7, art. 39 și 53 din Constituția Republicii Moldova.

Dreptul exclusiv al cetățenilor de a participa la administrarea treburilor publice în sensul art. 39 din Constituție, este desprins din conceptul de „*suveranitate națională*” definit la art. 2 alin.(1) din Constituție și caracteristicile constituționale ale statului, (art. 1 alin.(1) din Constituție), potrivit cărora independența este o premisă *sine qua non* a existenței suveranității în sensul consfințit de Constituție.

Potrivit jurisprudenței CC, conceptul constituțional de suveranitate națională, constă în dreptul poporului de a hotăra necondiționat asupra intereselor sale și de a le promova în formele stabilite de Legea Supremă. Acest principiu constituțional derivă din art. 1 alin. (1) din Constituție, care consacră caracterul suveran al statului (HCC 15/2015).

În accepțiunea CC, noțiunea de suveranitate națională înseamnă, puterea absolută și perpetuă a poporului, pe care acesta o exercită prin organele reprezentative ale puterii de stat, al cărei titular suveran este. În acest sens, suveranitatea națională este inalienabilă, întrucât ceea ce se transmite organelor reprezentative este doar exercițiul acesteia (HCC 16/2001 §3), Parlamentul nefiind o excepție.

Din perspectiva conceptului constituțional de suveranitate națională și independență, interpretat în coroborare cu exigențele definite la art. 39 din Constituție, în materie de administrare a „*treburilor publice*”, în calitatea sa de deținător al puterii de stat, poporul Republicii Moldova este cel care stabilește regulile esențiale cu privire la exercitarea acesteia și instituie autoritățile prin care puterea va fi exercitată, în formele stabilite de Constituție (HCC 15/2014).

Astfel, după cum este expus în textul legii analizate, art. 5 alin. (1), delegarea exercitării atribuțiilor suverane ale statului în materie de „*administrare a justiției*” unor cetățeni străini, la propunerea „*partenerilor de dezvoltare*” activi în domeniul reformei justiției,

aparent s-a realizat în schimbul suportului financiar sau similar acordat în domeniul justiției.

În acest context, necesită a fi reținut, că în conformitate cu prevederile art. 7 din Constituție, mandatul constituțional de legiferare a Parlamentului este limitat de Constituție și subordonat reglementărilor constituționale, motiv din care transferul neautorizat de Constituție a exercitării atribuțiilor suverane a statului în materie de administrare a justiției unor cetățeni străini, propuși de partenerii de dezvoltare, realizat prin intermediul art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii 26/2022 este contrar caracteristicilor constituționale a statului Republica Moldova, art. 1 alin.(1), din Constituție, conceptului constituțional de suveranitate națională, și art. 39 din Constituție, privind exigențele constituționale în materie de administrare internă, în speță a domeniului justiției.

Astfel, Constituția nu autorizează nici o procedură *infra constituțională* de sacrificare (cedare/limitare/) a suveranității naționale și/sau exercitarea în comun cu elemente străine regimului național al administrării interne a statului.

Deci, un amendament constituțional este necesar, punerii în aplicare a politicile de reformare a justiției în parteneriat cu donatorii internaționali.

În acest context, necesită a fi observat, că în cazul reformei similare din Albania, reglementată direct în Constituție, în comisia de evaluare, nu au fost numiți cetățeni străini. Cetățenii străini au deținut doar poziții în comisii de monitorizare și expertiză metodică.

Potrivit jurisprudenței CC, prin limitele permise de art.4 din Constituție de a aplica și interpreta dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului în concordanță cu actele internaționale la care Republica Moldova este parte, Curtea reține că prin prisma art.6§1 din Convenția Europeană, precum și prin prisma jurisprudenței Curții Europene, dreptul de acces la justiție nu poate fi absolut, el poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sînt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

În hotărâre CC 10/2016, Înalta Curtea a reținut *inter alia* că, potrivit raționamentelor Curții Europene expuse în cauza *Chevrol v. Franța*, exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Așadar, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art.6 § 1 din Convenția Europeană (§44).

În speță, din analiza textului normativ, constituționalitatea căruia se contestă, rezultă cu o suficientă claritate, că scopul limitării dreptului de acces la justiție a subiectului evaluat, se reduce la menținerea „*controlului jurisdicțional*” al organelor de evaluare în privința procedurii de evaluare, golind de substanță dreptul de acces la justiție administrativă, în sensul art. 53 din Constituție.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, efectivitatea accesului la justiție presupune obligația statelor de a acorda instanțelor o competență deplină jurisdicție pentru a permite să examineze cauza pe fond, atât asupra aspectelor de fapt, cât și asupra aspectelor de drept².

În hotărârea nr. 16 din 28 mai 1998 Curtea a afirmat: "Pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, *a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi.*"

Prin respectivele garanții procedurale, accesul la justiție urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace, (HCC 14/2012, §64).

Limitările aduse dreptului de acces la justiție, în cadrul procedurii de evaluare externă, raportate la scopul punitiv al procedurii, afectează substanța dreptului de acces la justiție, accesul la justiție fiind o măsură legislativă formală de menținere a procedurii de evaluare în limitele aparențelor de constituționalitate. Or, exercitarea de către subiectul evaluării a dreptului la satisfacerea efectivă a contestației în sensul art. 53 din Constituție, este subordonat autorităților de evaluare, împotriva cărora se caută dreptate în justiția administrativă.

În hotărârea 10/2016, Curtea statuează că legislatorul nu poate determina sancțiunea pentru fiecare situație posibilă *de facto* în viitor, el fixează doar anumite criterii, în limita cărora instanța stabilește și aplică sancțiunea concretă. Or, aplicarea sancțiunii de către instanța de judecată va fi una deficitară, dacă la elaborarea legii și stabilirea sancțiunii de către legiuitor nu se va ține cont de posibilitatea determinării sancțiunii în funcție de criteriile de individualizare.

În accepțiunea CC, dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat (HCC 10/2016 §45).

Prevederilor art. 53 din Constituția Republicii Moldova conțin *inter alia* dreptul la un control judecătoresc efectiv asupra acțiunilor/măsurilor administrative (oficiale) ale autorităților publice și persoanelor care acționează în regim de putere publică în procesul de executare a legilor și în relația lor directă/indirectă cu cetățeanul. Decizia Comisiei de evaluare este un act administrativ individual (măsură oficială/suverană) care produce efecte juridice de drept substanțial în sfera juridică a destinatarilor. De aceea destinatarul deciziei este îndreptățit să pună în discuție corespunderea ei din perspectiva legalității formării comisiei de evaluare.

² Le Compte, Van Leuven&De Meyere vs. Belgia, 6878/75; 7238/75, din 23/06/1983

Contorul judecătoresc efectiv pe lângă o procedură de contencios administrativ eficientă și existența unor instanțe de judecată independente și specializate în materie administrativă, evocă și un control deplin și complet asupra acțiunilor oficiale ale autorităților publice, care nu poate fi îngrădit prin norme care autorizează administrarea externă a treburilor interne ale Republicii Moldova.

F. Lista documentelor relevante.

Lucrările dosarului nr. 3-23/24 aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul, Mărgineanu Iurie decalară pe propria onoare că informațiile prezentate Curții Constituționale sunt veridice.

17 septembrie 2024

Mărgineanu Iurie

Avocat

✓

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la admiterea cererii de sesizare a Curții Constituționale a Republicii Moldova privind excepția de neconstituționalitate al art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, depusă de Veronica Cupcea și avocatul Iurie Mărgineanu,

în cauza de contencios administrativ, intentată la contestația depusă de Veronica Cupcea împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor privind anularea deciziei nr. 14 din 28 mai 2024 „cu privire la evaluarea reluată a Veronicăi Cupcea, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii”

*(Dosarul nr. 3-23/24
NR. PIGD 2-24090645-01-3-13082024)*

Întrunirea condițiilor stabilite la art. 12¹ din Codul de procedură civilă pentru admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

3 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință publică cererea depusă de Veronica Cupcea și avocatul Iurie Mărgineanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 13 august 2024, Veronica Cupcea a depus cerere de contestare împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, solicitând anularea deciziei nr. 14 din 28 mai 2024 „cu privire la evaluarea reluată a Veronicăi Cupcea, candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii” (f.d.2-16).

2. Prin încheierea din 30 august 2024 a Curții Supreme de Justiție s-a primit spre examinare în procedura contenciosului administrativ, cererea de contestare depusă de Veronica Cupcea împotriva Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor. Totodată au fost convocați participanții la proces în ședința de judecată publică pentru data de 17 septembrie 2024, ora 09:00, sala nr. 4, în incinta Curții Supreme de Justiție, situată pe adresa: str. Petru Rareș, 18, mun. Chișinău (f.d. 43-45).

3. În cadrul ședinței de judecată din 17 septembrie 2024, avocatul Iurie Mărgineanu a înaintat cerere, prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 (f.d. 92-93).

4. Din conținutul sesizării rezultă că obiectul sesizării este art. 5 alin.(1) lit. b) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

5. În cadrul ședinței de judecată Veronica Cupcea și reprezentatul acesteia avocatul Iurie Mărgineanu, au solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

6. Reprezentantul Comisiei de evaluare externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, avocatul

Valeriu Cernei a solicitat respingerea cererii, susținând că prevederile legale puse în discuție nu sunt aplicabile la examinarea cauzei.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

8. Art. 121 din Codul de procedură civilă:

„În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

9. Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova:

„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

10. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la data de 9 februarie 2016, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea

nr. 55b/2015)”, prin care s-a stabilit că, în cazul existenței unor incertitudini privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate în soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. De asemenea, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi invocată în fața instanței de judecată de oricare dintre părți sau reprezentantul acestora, precum și de către instanță din oficiu.

11. Conform §79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

12. De asemenea, potrivit §82-83 din Hotărârea nominalizată, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

13. Completul de judecată subliniază că verificarea constituționalității normelor contestate este o competență exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii instanțelor ordinare nu au dreptul de a refuza părților sesizarea Curții Constituționale, cu excepția situațiilor specificate la paragraful §82.

14. Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, este necesară întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor strict obligatorii prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă.

15. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, completul de judecată ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite.

16. Astfel, Completul de judecată constată că prevederile legale invocate, respectiv art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, intră în categoria actelor prevăzute de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, sunt aplicabile cazului din speță, având în vedere efectele nepromovării evaluării de către candidata la funcția de membru în organele de autoadministrare, fiind astfel incidente situației.

17. De asemenea, Completul de judecată menționează că nu există nicio hotărâre sau decizie anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect aceste prevederi.

18. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 195, 230 din Codul administrativ și art. 12¹ din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate al art. 5 alin.(1) lit. b) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022, depusă de Veronica Cupcea și avocatul Iurie Mărgineanu.

Ridică excepția de neconstituționalitate pentru controlul constituționalității art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022.

Transmite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea depusă de Veronica Cupcea și avocatul Iurie Mărgineanu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și copia prezentei încheieri.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte /semnătură/ Ion Malanciuc

Judecători /semnătură/ Oxana Parfeni

/semnătură/ Diana Stănilă

Judecător

Diana Stănilă